

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 175/06- 27

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 11. júla 2006 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa a zo sudcov Juraja Horvátha a Štefana Ogurčáka prerokoval prijatú sťažnosť P. Z., zastúpeného advokátom JUDr. S. J., B., vo veci porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Ct 81/02 a takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Ct 81/02 **p o r u š i l** základné právo P. Z. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Okresnému súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Ct 81/02 **p r i k a z u j e** konať vo veci bez zbytočných prietáhov.

3. P. Z. p r i z n á v a primerané finančné zadost'učinenie v sume 40 000 Sk (slovom štyridsaťtisíc slovenských korún), ktoré je mu Okresný súd Bratislava III p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. P. Z. p r i z n á v a náhradu trov právneho zastúpenia v sume 10 102 Sk (slovom desaťtisícstodva slovenských korún), ktorú je Okresný súd Bratislava III p o v i n n ý vyplatiť na účet jeho advokáta JUDr. S. J., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením zo 16. mája 2006 č. k. I. ÚS 175/06-11 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť P. Z., (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. S. J., B., ktorou namietal porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Ct 81/02.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že žalobou podanou na okresnom súde 27. novembra 2002 sa sťažovateľ v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Ct 81/02 domáha ochrany osobnosti a s tým súvisiacej náhrady nemajetkovej ujmy v sume 1 000 000 Sk, ktorá mu mala vzniknúť neoprávneným zásahom do jeho osobnostných práv konaním žalovaného – P., a. s., ktorý v periodickej tlači zverejnil o sťažovateľovi údajne nepravdivé informácie. Podľa sťažovateľa okresný súd koná v jeho veci bezdôvodne so zbytočnými

prieťahmi, čím sa neustále predlžuje stav jeho právnej neistoty a oddaľuje sa právoplatné skončenie sporu.

Sťažovateľ, okrem popisu procesných úkonov v predmetnom konaní, v sťažnosti ďalej uviedol:

„(...)Konanie doposiaľ trvá 4 roky a 3 mesiace. (...)

V súhrne možno správanie sťažovateľa hodnotiť ako také, ktoré neprispelo žiadnym spôsobom k predĺženiu celkovej doterajšej doby konania. (...)

Pokiaľ ide o postup Okresného súdu Bratislava III v posudzovanom konaní, z analýzy dosiaľ vykonaných úkonov vyplýva, že súd bol v spore sťažovateľa málo činný. Za všetko hovorí fakt, že do dnešného dňa, 4 rokov a 3 mesiacoch po podaní žaloby, nebolo vo veci vydané meritórne rozhodnutie, bez ktorého nemožno hovoriť o zabezpečení právnej istoty vo vzťahu sťažovateľa a odporkyne. (...)“

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„Základné právo P. Z. na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd bolo porušené postupom Okresného súdu Bratislava III, pod sp. zn. 15 Ct 81/02.

Ústavný súd prikazuje Okresnému súdu Bratislava III aby v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Ct 81/02 konal bez zbytočných prieťahov (...).

Ústavný súd priznáva P. Z. primerané finančné zadosťučinenie v sume 60.000,- Sk. Okresnému súdu Bratislava III ukladá povinnosť vyplatiť sťažovateľovi finančné zadosťučinenie vo výške 60.000,- Sk a uhradiť trovy právneho zastúpenia (...).

Podľa § 31a zákona č. 38/1993 Z. z., zákona o organizácii Ústavného súdu SR o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v platnom znení, Ústavný súd SR priznáva sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia (...) na účet právneho zástupcu sťažovateľa - JUDr. S. J., (...)“.

2. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: za okresný súd jeho predseda JUDr. T. M. listom sp. zn. Spr. 3400/2006

z 21. júna 2006 a právny zástupca sťažovateľa stanoviskom k uvedenému vyjadreniu okresného súdu z 30. júna 2006.

2.1 Predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení uviedol:

„(...) K jednotlivým úkonom popísaným v sťažnosti nemám pripomienky. Poukazujem však na tú skutočnosť, že podmienkou začatia konania vo veci je zaplatenie súdneho poplatku. Žalobca napriek tomu, že podal žalobu dňa 27. 1. 2002 súdny poplatok zaplatil až dňa 24. 1. 2005. Následne úpravou sudcu zo dňa 8. 2. 2005 bol vytýčený termín pojednávania na deň 6. 4. 2005. V daný termín sa meritórne nepojednávalo, nakoľko samotní účastníci konania žiadali o odročenie pojednávania z dôvodu eventuálnej mimosúdnej dohody. Z tohto dôvodu bol termín odročený na 8. 6. 2005. Rovnako dňa 8. 6. 2005 zástupcovia účastníkov konania požiadali o odročenie z dôvodu možnosti uzavretia mimosúdnej dohody. Bezprostredne po termíne tohto pojednávania i zástupca odporcu listom zo dňa 24. 6. 2005 súdu oznámil návrh na uzavretie mimosúdnej dohody. Vzhľadom k tomu, že k uzavretiu mimosúdnej dohody neprišlo, súd vytýčil úpravou zo dňa 5. 4. 2006 ďalší termín pojednávania na 17. 5. 2006. V uvedený termín bolo otvorené pojednávanie vo veci, bolo vykonané dokazovanie a následne bolo odročené pojednávanie na deň 29. 9. 2006 za účelom vypočutia svedkov.

Mám za to, že v danom prípade nedošlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a to z toho dôvodu, že napriek podanej žalobe v novembri 2002 navrhovateľ zaplatil súdny poplatok až v januári 2005 a na prvých dvoch vytýčených termínoch pojednávania, napriek tomu, že od údajného zásahu do ochrany osobnosti sťažovateľa došlo v roku 2002 zástupcovia účastníkov konania žiadali odročenie termínov pojednávania z dôvodov eventuálneho mimosúdneho vysporiadania veci, keď na vysporiadanie veci mali dostatok časového priestoru pred vytýčením termínu pojednávania. Súd akceptoval tieto návrhy, ktoré boli dané i zo strany právneho zástupcu sťažovateľa a nemožno následne tento jeho postup kvalifikovať zo strany sťažovateľa ako porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov.“

2.2 Právny zástupca sťažovateľa vo svojom stanovisku k vyjadreniu okresného súdu uviedol:

„Sťažovateľ sa obrátil so žalobou na súd dna 27. 11. 2002 (...). Výzva na zaplatenie súdneho poplatku, datovaná 20. 12. 2004 mu bola doručená až 10. 01. 2005 s tým, aby sťažovateľ zaplatil súdny poplatok vo výške 52.000,- Sk do 15 dní od doručenia výzvy. Sťažovateľ uhradil súdny poplatok dňa 20. 01. 2005 (teda v súlade s výzvou) a potvrdenie zaslal bezodkladne na súd. Z vyššie uvedeného dôvodu neobstojí argumentácia okresného súdu k vzniknutým prieťahom v konaní. Ak by súd postupoval v danej veci bez zbytočných prieťahov, výzvu na zaplatenie súdneho poplatku, ktorý nebol zaplatený pri podaní návrhu, mal zaslať sťažovateľovi bezodkladne po podaní žaloby. Ak by na ňu sťažovateľ nereagoval, resp. ak by súdny poplatok neuhradil, súd by konanie vo veci zastavil. Súd mal po podaní žaloby a nie až s odstupom vyše dvoch rokov skúmať, či sú splnené podmienky na začatie konania vo veci, vrátane zaplatenia súdneho poplatku. Keďže súdny poplatok zaplatený nebol, súd mal sťažovateľa vyzvať. Tým, že tak učinil až s odstupom vyše dvoch rokov, vznikli prieťahy v konaní, za ktoré zodpovedá Okresný súd Bratislava III. (...)

Ešte pred zaslaním výzvy na uhradenie súdneho poplatku sa sťažovateľ opakovane obracal na súd so žiadosťami o vytýčenie termínu pojednávania, čím prejavil svoj záujem, aby sa vo veci konalo.

Sťažovateľ sa obrátil na Okresný súd Bratislava III aj v ďalších dvoch veciach, sp. zn. 15 Ct 79/02 a 15 Ct 80/02. Všetky veci prejednáva jeden sudca, ktorý vytýčil na deň 06. 04. 2005 tri pojednávania. Konanie sp. zn. 15 Ct 81/02 sa malo konať ako posledné, o 12.30 (predchádzajúce sa konali o 8.30 resp. 10.30 hod). (...)

Na rozdiel od prvých dvoch pojednávanií, ktoré sa konali doobeda, a v ktorých súd vypočul aj sťažovateľa bývajúceho prevažne v Španielsku, v predmetnom konaní právny zástupca protistrany predniesol návrh na mimosúdne rokovanie. Sťažovateľ mal záujem, aby bol ako účastník konania vypočutý aj v tomto konaní, no súdu vyhovovalo odročiť pojednávanie a vyzval sťažovateľa rokovať o mimosúdnom urovnaní sporu. To bol dôvod odročenia daného pojednávania bez vypočutia účastníkov konania.

Prieťahy v súdnom konaní pokračovali aj v období od 08 .06. 2005 do 17. 05. 2006, teda v období medzi dvoma za sebou nasledujúcimi pojednávaniami, ktoré sa uskutočnili s odstupom skoro jedného roka. Pojednávanie zo dňa 17. 05. 2006 sa uskutočnilo až pod vplyvom toho, že sa sťažovateľ obrátil na Ústavný súd SR so sťažnosťou na prieťahy v konaní.

Z vyššie uvedených dôvodov zotrvávam v plnom rozsahu na podanej sťažnosti, pretože nečinnosťou Okresného súdu Bratislava III, sp. zn. 15 Ct 81/02 došlo k porušeniu práv sťažovateľa na prejednanie veci v primeranej lehote a bez zbytočných prietáhov.“

3. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru. Jej prerokovanie na ústnom pojednávaní – vzhľadom na povahu predmetu posúdenia, ktorá je určená povahou tohto základného práva – ústavný súd nepovažuje ani za vhodný, ani za nevyhnutný procesný prostriedok na zistenie skutočností potrebných pre meritórne rozhodnutie vo veci, t. j. rozhodnutie o tom, či namietaným postupom súdu bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (I. ÚS 40/02, I. ÚS 41/03, I. ÚS 65/04).

II.

Z obsahu sťažnosti, jej príloh, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil nasledovný priebeh a stav konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 15 Ct 81/02:

- 27. november 2002 – žalobou podanou na okresnom súde sa sťažovateľ domáhal ochrany osobnosti a náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá mu mala vzniknúť v dôsledku zásahu do jeho osobnostných práv žalovaným, ktorý o osobe sťažovateľa zverejnil v tlači údajne nepravdivé informácie;

- 13. máj 2003 – právny zástupca sťažovateľa žiadal, aby zákonný sudca okresného súdu vypočul sťažovateľa mimo pojednávania v čase, keď sa sťažovateľ mal od 21. do 22. mája 2003 zdržiavať v Slovenskej republike, pretože inak sa sťažovateľ dlhodobo zdržiava v zahraničí;

- 28. september 2004 – právny zástupca sťažovateľa urgoval pokračovanie konania a žiadal nariadiť vo veci pojednávanie;
- 22. november 2004 – okresný súd zaslal spis Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), aby rozhodol, ktorý súd je miestne príslušný na konanie o žalobe sťažovateľa, ktorý nemal bydlisko v Slovenskej republike;
- 30. november 2004 – spis bol doručený najvyššiemu súdu;
- 7. december 2004 – najvyšší súd uznesením sp. zn. 2 Ndc 218/2004 rozhodol, že o žalobe sťažovateľa bude ďalej konať okresný súd;
- 15. december 2004 – spis bol vrátený okresnému súdu;
- 16. december 2004 – právny zástupca sťažovateľa urgoval pokračovanie konania a žiadal nariadiť pojednávanie;
- 20. december 2004 – okresný súd vyzval sťažovateľa na zaplatenie súdneho poplatku za žalobný návrh;
- 20. január 2005 – sťažovateľ zaplatil súdny poplatok za návrh;
- 24. január 2005 - právny zástupca sťažovateľa urgoval pokračovanie konania a žiadal nariadiť pojednávanie;
- 7. február 2005 – okresný súd nariadil pojednávanie na 6. apríl 2005 a súčasne vyzval žalovaného, aby sa vyjadril k žalobe;
- 16. marec 2005 – žalovaný sa vyjadril k žalobe;
- 6. apríl 2005 – pojednávanie bolo odročené na 8. jún 2005 s tým, že účastníci sa pokúsia o mimosúdne urovnanie sporu;
- 14. apríl 2005 – právny zástupca sťažovateľa oznámil okresnému súdu, že nedošlo k uzavretiu mimosúdnej dohody;
- 6. jún 2005 – právny zástupca sťažovateľa zaujal stanovisko k vyjadreniam žalovaného;
- 8. jún 2005 – pojednávanie bolo odročené na neurčito s tým, že účastníci sa pokúsia o zmierlivé riešenie sporu a v prípade, že medzi účastníkmi nedôjde k dohode, okresný súd nariadi pojednávanie po presťahovaní sa okresného súdu do nových priestorov;
- 4. október 2005 – právny zástupca sťažovateľa žiadal okresný súd, aby nariadil pojednávanie, pretože nedošlo k mimosúdnemu urovnaniu sporu a okresný súd bol už presťahovaný;
- 31. marec 2006 – okresný súd nariadil pojednávanie na 17. máj 2006;

- 17. máj 2006 – po vypočutí účastníkov bolo pojednávanie odročené na 29. september 2006 za účelom predvolania svedkov;
- 30. máj 2006 – žalovaný oznámil okresnému súdu adresy svedkov.

III.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. (...)

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov (...).

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná (...).

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie záležitosti

v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, I. ÚS 65/04).

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K odstráneniu stavu právnej neistoty dochádza spravidla až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu. Priznanie práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zakladá povinnosť súdu aj sudcu na organizovanie práce tak, aby sa toto právo objektívne realizovalo (II. ÚS 21/01, I. ÚS 251/05).

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Ct 81/02 o žalobe s'ťažovateľa na ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy došlo k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručené v čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou ESLP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre s'ťažovateľa (I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02, I. ÚS 79/05). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že predmetom napadnutého občianskoprávneho konania je ochrana osobnosti, t. j. ide o konanie, výsledok ktorého má osobitný význam pre jeho navrhovateľa (v tomto prípade s'ťažovateľa), pretože sa priamo

týka jeho osobného statusu a táto povaha veci si preto vyžaduje osobitnú starostlivosť všeobecného súdu, aby bol naplnený účel súdneho konania, čo okrem iného znamená, že všeobecný súd má povinnosť organizovať svoj procesný postup tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a skončená (§ 100 ods. 1 OSP) a aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa naň osoba obrátila so žiadosťou o rozhodnutie (napr. I. ÚS 10/03, I. ÚS 100/03, I. ÚS 158/04).

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že rozhodovanie o ochrane osobnosti môže predstavovať určitý stupeň zložitosti súvisiaci s náročným zisťovaním skutkového stavu. Doterajší zdĺhavý priebeh napadaného konania pred okresným súdom (doposiaľ viac ako 3 roky a 7 mesiacov), však ústavný súd nemôže pripísať na vrub faktickej alebo právnej náročnosti prerokovávanej veci. Napokon ani predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení nenamietal zložitosť napadnutej veci.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v preskúmvanej veci treba poukázať na to, že základom obrany okresného súdu proti námietkam sťažovateľa o porušení označených základných práv bolo to, že poukázal *„na tú skutočnosť, že podmienkou začatia konania vo veci je zaplatenie súdneho poplatku. Žalobca napriek tomu, že podal žalobu dňa 27. 1. 2002 súdny poplatok zaplatil až dňa 24. 1. 2005“*.

Je skutočnosťou, tak ako to ústavný súd zistil zo spisu okresného súdu, že sťažovateľ súdny poplatok na výzvu súdu z 20. decembra 2004 zaplatil až 20. januára 2005. Z uvedeného je zrejmé, že sťažovateľ si neplnil riadne a včas svoju poplatkovú povinnosť, čo je okolnosť, na ktorú ústavný súd musí prihliadať pri posudzovaní tvrdenia o porušení základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, pretože takáto okolnosť v zásade bráni súdu konať a rozhodnúť vo veci samej, a tým aj splniť účel tohto základného práva. *A fortiori* musel ústavný súd na túto okolnosť prihliadnúť v danej veci vzhľadom na to, že sťažovateľ ako navrhovateľ v konaní pred okresným súdom bol kvalifikovane právne zastúpený.

Na druhej strane ústavný súd už vo svojej judikatúre týkajúcej sa otázky vzťahu nedostatkov žaloby (návrhu na začatie konania) a základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy zdôraznil, že s týmto

základným právom je málo zlučiteľný taký postup štátneho orgánu (súdu), ktorého výsledkom je, že až po niekoľkých rokoch od začatia konania (v danom prípade 20. december 2004) súd pristupuje ku kvalifikovanej výzve žalobcu (navrhovateľa), aby odstránil nedostatky svojho návrhu v občianskom súdnom konaní, teda k výzve, ktorá svojou povahou patrí k úkonom vykonávaným spravidla na začiatku občianskeho súdneho konania (mutatis mutandis I. ÚS 21/00, I. ÚS 33/01). Táto okolnosť (nedostatky návrhu) teda nemôže ospravedlniť nečinnosť okresného súdu ani urobiť sťažovateľa zodpovedným za vzniknutý prietah (pozri napr. I. ÚS 47/96).

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu a v tejto súvislosti konštatuje, že okresný súd bol v predmetnej veci nečinný alebo nevykazoval relevantnú procesnú činnosť v období:

- od 27. novembra 2002 do 20. decembra 2004, t. j. viac ako 2 roky (ústavný súd pritom nezačal okresný súd obdobím, keď bol spis na najvyššom súde na rozhodnutie o miestnej príslušnosti);
- od 4. októbra 2005 do 17. mája 2006, t. j. viac ako 7 mesiacov.

Uvedená nečinnosť okresného súdu nie je ničím ospravedliteľná, pretože počas dvoch rokov a deviatich mesiacov súd v takej významnej veci pre sťažovateľa, akou je ochrana osobnosti, nevykonával vo veci úkony, ktoré mali smerovať k odstráneniu právnej neistoty. Vzhľadom na uvedenú dlhodobú nečinnosť, resp. neefektívnu činnosť okresného súdu ústavný súd konštatuje, že v konaní došlo k prietahom, ktoré neboli spôsobené zložitou vecou ani správaním účastníkov konania, ale v dôsledku postupu okresného súdu.

Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu, tak ako je to uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

4. V nadväznosti na tento výrok a v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľovi ústavný súd vo výroku tohto rozhodnutia v bode 2 prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci bez zbytočných prietáhov.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľ sa domáhal aj priznania primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 60 000 Sk, ktoré odôvodnil najmä tým, že: *„vzhľadom na celkovú doterajšiu dĺžku konania (...), ako aj so zreteľom na skutočnosť, že vo veci nebolo ku dňu podania tejto sťažnosti meritórne rozhodnuté, pričom vec nie je v štádiu, v ktorom by bolo možné predpokladať jej skoré právoplatné skončenie (...).“*

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je pre sťažovateľa dostatočným zadosťučinením. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať mu aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti, s prihliadnutím jednak na dlhodobú nečinnosť okresného súdu, ako aj na čiastočný podiel sťažovateľa na vzniknutých prietáchoch v sume 40 000 Sk, tak ako je to uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 3.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil (v danom prípade okresný súd), je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu ústavného súdu.

6. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľovi vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom za tri úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia 12. apríla 2006, podanie sťažnosti 27. apríla 2006 a podanie písomného stanoviska k vyjadreniu okresného súdu z 30. júna 2006). Za tri úkony vykonané v roku 2006 patrí odmena trikrát 2 730 Sk a režijný paušál trikrát 164 Sk (§ 1 ods. 3, § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb), preto trovy právneho zastúpenia sťažovateľa predstavujú sumu 8 682 Sk, ku ktorej bolo treba pripočítať 19 % DPH, teda sumu 1 649,60 Sk, t. j. trovy právneho zastúpenia sťažovateľa predstavujú celkove po zaokrúhlení sumu 10 332 Sk.

Vzhľadom na to, že sťažovateľ si prostredníctvom svojho právneho zástupcu uplatnil náhradu trov právneho zastúpenia, ktoré vyčíslil celkove v sume 10 102 Sk, ústavný súd - keďže to nie je v rozpore s platnými súvisiacimi predpismi - mu priznal náhradu trov právneho zastúpenia v požadovanej výške, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 4.

7. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. júla 2006